

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

«TASDIQLAYMAN»
Jizzax davlat pedagogika universiteti
rektori prof.Sh.S.Sharipov
29.02.2024 yil

**60111200 – Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi bakalavriat ta'lif
yo'nalishi bitiruvchilari uchun mutaxassislik fanlardan**

**YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI
DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lif
Ta'lif sohasi:	110000 – Ta'lif
Ta'lif yo'nalishi:	60111200 – Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi

JIZZAX- 2024

Ushbu dastur O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2009-yil 22-maydagi 160-sон buyrug‘i bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to‘g‘risida NIZOM” ga asosan ishlab chiqildi.

Mazkur dastur Universitet Kengashining 2024-yil 29-fevraldaggi 7-sonli bayonnomasiga asosan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar

T.T.Oltmishev – Texnologik ta’lim va tasviriy san’at fanlari kafedrasi katta o‘qituvchi

P.U.Xudayberdiyev – Texnologik ta’lim va tasviriy san’at fanlari kafedrasi katta o‘qituvchi, v.b.dotsent

A.R.Ibragimov – Texnologik ta’lim va tasviriy san’at fanlari kafedrasi o‘qituvchi

Taqrizchilar: O.Sh.Baymurzayeva – Texnologik ta’lim va tasviriy san’at fanlari kafedrasi katta o‘qituvchi

Taqrizchilar: J.N.Ergashev – Jizzax ixtisoslashtirilgan san’at maktabi o‘qituvchisi

KIRISH

2023/2024 o‘quv yilida bitiruvchilarda Yakuniy davlat attestatsiyasi O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2021-yil 16-iyuldag‘i 311-sonli buyrug‘i asosida ishlab chiqilgan hamda tasdiqlangan o‘quv rejasidagi majburiy fanlardan o‘tkaziladi.

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI o‘tkaziladigan fanlar tarkibi (amaliy):

1. Akademik qalamtasvir asoslari (majburiy fanlari)
2. Rangtasvir (majburiy fanlari)
3. Geometrik va proyekcion chizmachilik (majburiy fanlari)

“Akademik qalamtasvir asoslari ” o‘quv fani bo‘yicha

Akademik qalamtasvir asoslari fani, uning predmeti, maqsadi, vazifasi

Akademik qalamtasvir asoslari fani - barcha tasviriy san’at turlarining ya’ni rangtasvir, dekorativ amaliy san’at, grafika, xaykaltaroshlikning asosi sifatida bo‘lajak pedagog rassomlarga borliqni ko‘rib-kuzatib to‘g‘ri tasvirlash, borlikni idrok etish, qo‘l, ong va sezgi organlarini shakllantirish hamda bo‘lajak rassom-pedagoglarni tasviriy san’at asoslariga o‘rgatishni maqsad qilib qo‘yadi.

Akademik qalamtasvir asoslari fanining vazifalari boshqa kasbiy fanlari qatorida bo‘lajak o‘qituvchi-rassomlarni tayyorlashda asosiy mezon hisoblanib, u talabalarga amaliy mashg‘ulotlar orqali olib boriladi. Shuni ta’kidlash lozimki, amaliy mashg‘ulotlar qatorida nazariy bilimlar ham bo‘lajak rassom-pedagoglarga ularning keyingi pedagogik va ijodiy faoliyatlarida muhim o‘rin tutadi.

Akademik qalamtasvir asoslari faning rivoji.

“Akademik qalamtasvir asoslari - tushunchasi. “Akademik qalamtasvir asoslari” tushunchasining paydo bo‘lishi. Akademik qalamtasvir asoslarining tarixiy rivojlanish davrlari. Akademik qalamtasvir asoslari rivojining zamonaviy bosqichi. Tasviriy san’at olimlarning «Akademik qalamtasvir asoslari» tushunchasiga ta’riflari.

Ta’lim jaravonida ta’lim oluvchi shaxs

O‘quvchi shaxsi ta’lim jarayonining obyekti va subyekti sifatida. Akademik qalamtasvir asoslari mashg‘ulotlarini o‘tishda tasviriy san’at asoslari, kompozitsiya qonuniyatları, chiziqli, havo, perspektivalari, ufq tekisligi siluet, konstruktsiya, shtrix, masshtab, nisbatlar, materiallar xususiyatlari, yorug‘-soya qonuniyatları, turli tasvirlash vositalari. Bilim, ko‘nikma va malakalar (BKM). Aqliy harakat usullari (AHU). Pedagogning innovatsion faoliyati va uning tuzilishi.

Ta’limni tashkil etish shakllari.

Zamonaviy ta’limga asosiy yondoshuvlar. Rivojlantiruvchi ta’lim. Ta’lim turlari (illyustrativ, muammoli, dasturlashtirilgan ta’lim) va shakllarining tavsifi. Ta’limni tashkil etish haqida tushuncha, uning xilma – xil turlari. Innovatsion,

masofaviy ta’lim. Ta’limni tashkil etish shakllari. individual; individual – guruhli; sinf – dars; ma’ruza – amaliy; sinfdan tashqari; auditoriyadan tashqari; maktab va maktabdan tashqari. Darslarni tashkil etishga nisbatan quyidagi didaktik talablar. Darsning maqsadi va vazifalari. Darsning ta’limiy, tarbiyaviy va shaxsni rivojlantiruvchanlik vazifalarining birligi va uzviyligi.

Ta’limni tashxislash.

Ta’lim natijalarini tekshirish va baholashga qo‘yilgan talablar. O‘qituvchi nazorati va ta’lim oluvchilar faoliyatini baholashning uyg‘unligi. Bilimlarning natijalarini baholashda pedagogik testlarning roli.

Pedagogik texnologiyalar tasnifi

Pedagogik texnologivalar turlari: qo‘llanilish darajasiga ko‘ra; falsafiy asoslariga ko‘ra; asosiy omillari bo‘yicha; ilmiy kontseptsiyalar bo‘yicha; bilish faoliyatini tashkil etish va boshqarish turiga ko‘ra va boshqa qobiliyatlar.

“Akademik qalamtasvir asoslari” fanidan variantlar

I - variant

1. Odam gavdasini xolis fonda ishslash

II – variant

1. Odam gavdasini akademik qalamtasvir asoslariini ishslash

III – variant

1. Odam gavdasini o‘tirgan holatini interer bilan birga ishslash

IV-variant

1. Odam gavdasini dinamik holatda Akademik qalamtasvir asoslariini ishslash

Asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1. Baymetov B. “Akademik qalamtasvir asoslari”. Darslik 1-qism.- Toshkent, 2006.
2. Baymetov B., Abdurasilov S. “Chizmatasvir”. O‘quv qo‘llanma.- G‘ofur G‘ulom matbaa ijodiy uyi. Toshkent, 2004.

Qo‘shimcha adabiyotlar:

3. B.Boymetov “Akademik qalamtasvir asoslari” Pedagogika institatlari va universitetlari talabalari uchun o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 1997.
- 4.Tojiyev B, Mahkamova S. “Akademik qalamtasvir asoslari” (dastlabki saboqlar). Metodik qo‘llanma. Toshkent, 2013.

Axborot manbaalari

1. www. jdpu. uz
2. www. pedagog. uz
3. www. Ziyonet. uz
4. www. edu. uz

“Rangtasvir ” o‘quv fani bo‘yicha

Rangtasvir fani, uning predmeti,maqsadi, vazifasi

Rangtasvir fani - barcha tasviriy san’at turlarining ya’ni rangtasvir, dekorativ amaliy san’at, grafika, xaykaltaroshlikning asosi sifatida bo’lajak pedagog rassomlarga borliqni ko‘rib-kuzatib to‘g‘ri tasvirlash, borlikni idrok etish, qo‘l, ong va sezgi organlarini shakllantirish hamda bo’lajak rassom-pedagoglarni tasviriy san’at asoslariga o‘rgatishni maqsad qilib qo‘yadi.

Rangtasvir fanining vazifalari boshqa kasbiy fanlari qatorida bo’lajak o‘qituvchi-rassomlarni tayyorlashda asosiy mezon hisoblanib, u talabalarga amaliy mashg‘ulotlar orqali olib boriladi. Shuni ta’kidlash lozimki, amaliy mashg‘ulotlar qatorida nazariy bilimlar ham bo’lajak rassom-pedagoglarga ularning keyingi pedagogik va ijodiy faoliyatlarida muhim o‘rin tutadi.

Rangtasvir faning rivoji.

“Rangtasvir” - tushunchasi. “Rangtasvir” tushunchasining paydo bo‘lishi. Rangtasvirning tarixiy rivojlanish davrlari. Rangtasvir rivojining zamonaviy bosqichi. Tasviriy san’at olimlarning “Rangtasvir” tushunchasiga ta’riflari.

Ta’lim jaravonida ta’lim oluvchi shaxs

O‘quvchi shaxsi ta’lim jarayonining obyekti va subyekti sifatida. Akademik qalamtasvir asoslari mashg‘ulotlarini o‘tishda tasviriy san’at asoslari, kompozitsiya qonuniyatları, chiziqli, havo, perspektivalari, ufq tekisligi siluet, konstruktsiya, shtrix, masshtab, nisbatlar, materiallar xususiyatlari, yorug‘-soya qonuniyatları, turli tasvirlash vositalari. Bilim, ko‘nikma va malakalar (BKM). Aqliy harakat usullari (AHU). Pedagogning innovatsion faoliyati va uning tuzilishi.

Ta’limni tashkil etish shakllari.

Zamonaviy ta’limga asosiy yondoshuvlar. Rivojlantiruvchi ta’lim. Ta’lim turlari (illyustrativ, muammoli, dasturlashtirilgan ta’lim) va shakllarining tavsifi. Ta’limni tashkil etish haqida tushuncha, uning xilma – xil turlari. Innovatsion, masofaviy ta’lim. Ta’limni tashkil etish shakllari. individual; individual – guruhli; sinf – dars; ma’ruza – amaliy; sinfdan tashqari; auditoriyadan tashqari; maktab va maktabdan tashqari. Darslarni tashkil etishga nisbatan quyidagi didaktik talablar. Darsning maqsadi va vazifalari. Darsning ta’limiy, tarbiyaviy va shaxsni rivojlantiruvchanlik vazifalarining birligi va uzviyligi.

Ta’limni tashxislash.

Ta’lim natijalarini tekshirish va baholashga qo‘yilgan talablar. O‘qituvchi nazorati va ta’lim oluvchilar faoliyatini baholashning uyg‘unligi. Bilimlarning natijalarini baholashda pedagogik testlarning roli.

Pedagogik texnologiyalar tasnifi

Pedagogik texnologivalar turlari: qo‘llanilish darajasiga ko‘ra; falsafiy asoslariga ko‘ra; asosiy omillari bo‘yicha; ilmiy kontseptsiyalar bo‘yicha; bilish faoliyatini tashkil etish va boshqarish turiga ko‘ra va boshqa qobiliyatlar.

“Rangtasvir” fanidan variantlar

1. Variant

Mavzu: “Uy-ro`zg`or buyumlaridan tashkil topgan naturmortni tasvirlash” (Akvarel bo`yog`ida).

1. Uy-ro`zg`or buyumlari.
2. Ko`k va qizil mato.

2. Variant

Mavzu: “Geometrik jismlar” dan tashkil topgan natuymortni tasvirlash” (Akvarel bo`yog`ida).

1. Geomitrik jismlar “kub” “shar” “prizma” .
2. Yashil va qizil mato..

3. Variant

Mavzu: Kantrast rangli jismlardan tashkil topgan mavzuli naturmort ishlash (Akvarel).

1. Rangli jismlar .
2. Olma va banan mulyaj.
3. Sar va ko`k mato .

4. Variant

Mavzu: Issiq ranglardan tashkil topgan naturmort tasvirini bajarish. (Akvarel)

1. Ko`za .
2. Qizil olma, banan mulyaj.
3. Qizil va sariq mato.

5. Variant

Mavzu: Sovuq ranglardan tashkil topgan jism va david haykalining “ko`z” bo`lagi ishtirokida naturmortni tasvirlash. (Akvarel)

1. Qora ko`za.
2. David haykalining “ko`z” bo`lagi.
3. Turup mo`lyaji.

6. Variant

Mavzu: Grizal uslubida naturmort chizish.

1. Gipsdan yasalgan “kub, konus, prizma”
2. Ko`k mato.

7. Variant

Mavzu: David haykalining bosh qismini rangtasvirda bajarish.

1. David haykalining bosh qismi.
2. Ko`k va qizil mato.

8. Variant

Mavzu: Apalon haykalining bosh qismini rangtasvirda bajarish

1. Apallon haykalining bosh qismini rangda bajarish.
2. Ko`k va qizil mato.

9. Variant

Mavzu: Kesin bosh “balvanka” ni rangtasvirda ishlash.

1. Kesin bosh “balvanka”
2. Yashil va qizil mato.

Asosiy adabiyotlar

- 1.Toshmurodov. M.E. “Rangtasvir amaliyoti” (dastgohli rangtasvir), O‘quv uslubiy qo‘llanma. Elektron resurs. T., “CHashma print”, 2010 y.
2. Xudayberganov R.A. “Rangshunoslik asoslari”, O‘quv qollanma. T., Nashriyot – matbaa ijodiy uyi, 2006 y. 92 b. 3 nusxa.
3. Xudayberganov R.A.“Tasviriy san’atda rang”, O‘quv qo‘llanma. Elektron resurs.T. TDSI O‘q. Bosmaxonasi, 2004 y. 79 b.
4. Virgil Elliott. “Traditional oil painting”. Elektron variant. NY., “Watson-Guittill Publication”. 2007 y. 225 p.
5. Richard Schmid “Alla Prima II” Elektron variant. USA., 2013 y. 193 p.
6. Jumaniyazov SH.R., Xaitov E.X. “Rangtasvir” O‘quv qo‘llanma. T.,“INFO CFPITAL GROUP” 2018 y. 112 b.

Qo‘srimcha adabiyotlar.

7. Zaysev A. “Nauka o svete i jivopis”, Metodicheskoe posobie, Elektronnyy resurs M., “Iskusstvo”, 1986. – 158 s. il. 3 ekz.
8. Beda G.V. “Jivopis” v pomosh nachinayushim xudojnikom , Metodicheskoe posobie. M., “Iskusstvo”, 1971. 128 s. il. 1 ekz.
- 9.Volkov N.N “Kompozitsiya v jivopisi”, Metodicheskoe posobie. M., “Iskusstvo”, 1977 g. 264 s. 2 ekz.

Internet saytlari

1. www.jdpu.uz
2. www.pedagog.uz
3. www.Ziyonet.uz
4. www.edu.uz

“Geometrik va proyekcion chizmachilik” fani bo‘yicha Geometrik va proyekcion chizmachilik fanining predmeti, maqsadi va vazifalari.

Geometrik va proyekcion chizmachilik fani har qanday geometrik jismlarning, ob’ektlarning chizmasini hamda grafik modelini tuzish va o‘qishdan iboratdir.

Talabalarga kelajakda o‘zlarining texnik fikrlarini chizma orqali namoyon qilish, tasvirlangan har qanday buyum, yoki ob’ektlarning chizmasi bo‘yicha ishlash prinsipi va konstruktiv tuzilishini tushunib olish va tasavvur qila olish uchun bilim, ko‘nikma va malaka berishdan iborat. Vazifasi sifatida standartlashtirish tizimi, mashinasozlik materiallari, materiallarga ishlov berish usullari, texnik o‘lchashlar va ularning turlari, loyixalashda chizma ishlarini avtomatlashtirish to‘g‘risida bilimga hamda amaliyotda tadbiq etish ko‘nikmasini hosil qilishdan iborat.

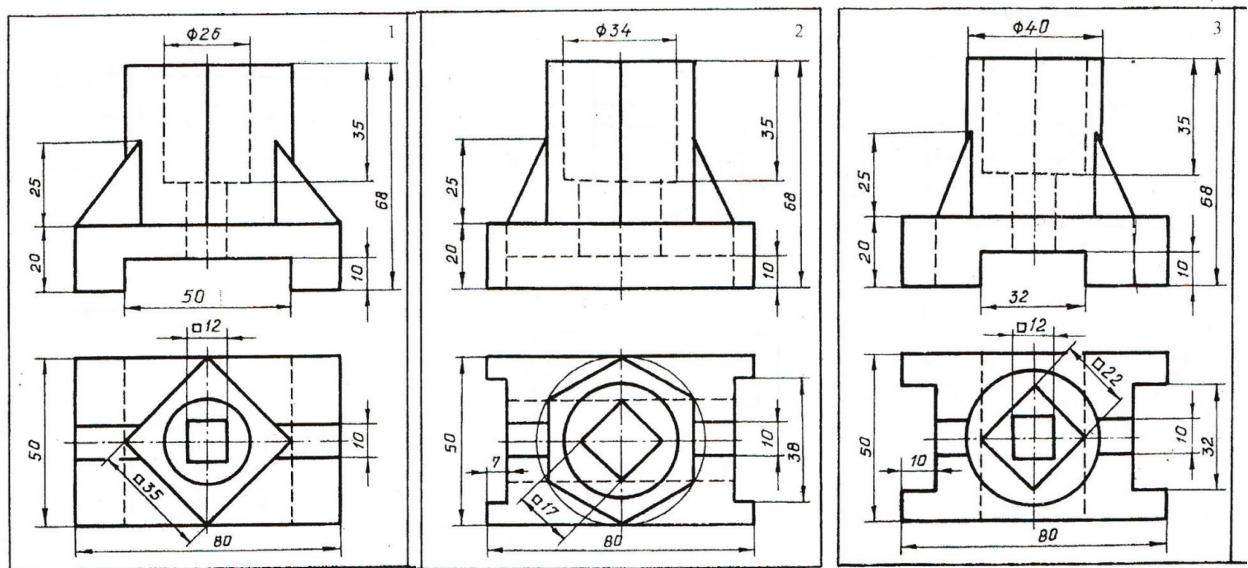
Geometrik va proyekcion chizmachilik fanining o‘ziga xosliklari.

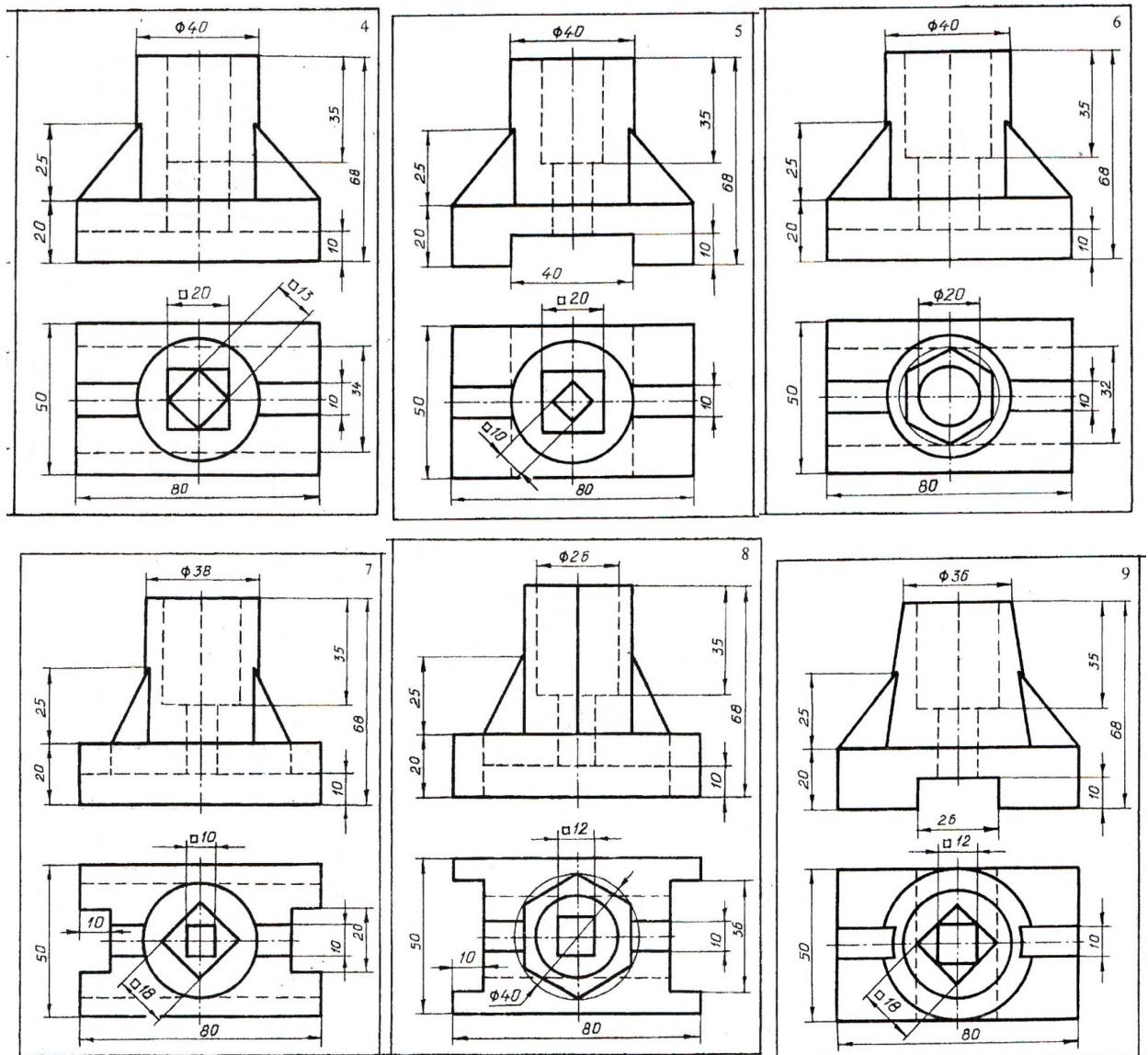
Geometrik va proyekcion chizmachilik quyidagilarni ko‘zda tutadi:

- 1) Turli detal, mashina va shunga o‘xshashlarni to‘g‘ri burchakli va aksonometrik proeksiyalarda tasvirlash usullarini (chizmalar chizishni o‘rgatish);
- 2) Chizmalarda tasvirlangan narsalar, uzel, detal va shunga o‘xshashlarning fazoviy shakllarni fikran tasavvur qilish (chizmalarni o‘qish) mahoratini shakllantirish.

Geometrik va proyekcion chizmachilik fanida buyum va inshootlarni grafik tasvirlash metodlarini o‘rganishga oid bo‘lgan asosiy qoidalar, tegishli standartlar hisobga olingan holda bayon etiladi.

“Geometrik va proyekcion chizmachilik” fanidan variantlar

Asosiy adabiyotlar

1. J.Yodgorov, “Geometrik va proyekzion Geometrik va proyekzion chizmachilik”, T.:, “Fan”. 2008.
2. Sh.K.Murodov va boshqalar, Topografik Geometrik va proyekzion chizmachilik, T.:, Cho'lpon, 2009.
3. J.Yodgorov, Mashinasozlik chizmachiligi, T., O'zbekiston, 2009.
4. I.Raxmonov, A.Valiev. Geometrik va proyekzion chizmachilik, “Voris-nashriyot” T.:, 2011.
5. A.Valiev. Geometrik va proyekzion chizmachilik (Geometrik Geometrik va proyekzion chizmachilik), T.:, TDPU rizografi, 2013.

Qo'shimcha adabiyotlar

6. J.Yodgorov, A.Narzullayev. Topografik Geometrik va proyekzion chizmachilik - Namangan, “Shalola”, 2012.
7. I.Raxmonov, A.Abduraxmonov, Geometrik va proyekzion chizmachilikdan ma'lumotnomasi T.:, “Alisher Navoiy nomidagi Milliy kutubxona”. 2005.
8. M.Xalimov, Z.Mirzaliyev, F.Ochilov. Geometrik va proyekzion chizmachilik (geometrik va proyekzion Geometrik va proyekzion chizmachilik) T.:, “Adabiyot uchqunlari”, 2019.

Axborot manbaalari

9. www.ziyonet.uz -jamoat axborot ta'lim tarmog'i
10. www.jdpu.uz
11. www.edu.uz

BAHOLASH MEZONI

I. 60111200 – Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi yo'nalishi talabalariga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasini amaliy shaklda o'tkazish tartibi va baholash mezoni

Bitiruvchi kurs talabalariga Akademik qalamtasvir asoslari, rangtasvir va Geometrik va proyekcion chizmachilik fanlaridan Davlat attestatsiyasi amaliy shaklda o'tkaziladi. Bitiruvchi talaba "amaliy" variantlarning uchchalasi yig'ilib 100 ball bilan baholanadi.

Davlat attestatsiyasida har bir amaliy ish uchun quyidagi mezon asosida baholanadi:

Qalamtavir fanidan - 35 ball

Rangtasvir fanidan - 35 ball

Geometrik va proyekzion chizmachilik fanidan - 30 ball

Qalam tasvir fanidan talaba ishni to'g'ri joylashtirgan, umumiy tuslangan, tayanch nuqtalari to'g'ri topilgan bo'lsa, planlar to'g'ri topilgan bo'lsa, tasvirlanayotgan inson qiyofasidagi nisbatlarni to'g'ri aniqlagan bo'lsa, xaraterini topgan bo'lishi va qo'yilgan vazifa to'laqonli tugallangan bo'lsa, talabaning o'zlashtirish ko'rsatgichi **31 - 35 ball** oralig'ida baholanadi;

-talaba ishni to'g'ri joylashtirgan, umumiy tuslangan, tayanch nuqtalari to'g'ri topilgan bo'lsa, planlar to'g'ri topilgan bo'lsa, tasvirlanayotgan inson qiyofasidagi nisbatlarni to'g'ri aniqlagan bo'lsa, talabaning o'zlashtirish ko'rsatgichi **25 - 30 ball** oralig'ida baholanadi;

-talaba ishni to'g'ri joylashtirgan, tasvirlanayotgan inson qiyofasidagi nisbatlarni to'g'ri aniqlagan bo'lsa, soya-yorug' joylari ajratilib boshlangan (shtrixovkaga o'tgan) bo'lsa, talabaning o'zlashtirish ko'rsatgichi **21 - 24 ball** oralig'ida baholanadi;

-talaba ishni to'g'ri joylashtira olmasa, shtrixovkasi boshlanmagan bo'lsa, tayanch nuqtalari, planlar, tasvirlanayotgan inson qiyofasi nisbatlari, tayanch nuqtalari kabi holatlar umuman topilmagan bo'lsa **0-20 ball** oralig'ida baholanadi; (31-35 ball - a'lo, 25-30 ball - yaxshi, 21-24 ball - qoniqarli, 0-20 ball - qoniqarsiz).

Rangtasvir fanidan talaba ishni to'g'ri joylashtirgan, umumiy tuslangan, tayanch nuqtalari to'g'ri topilgan bo'lsa, planlar to'g'ri topilgan bo'lsa, tasvirlanayotgan buyum(natura)lar nisbatlarni to'g'ri aniqlagan bo'lsa, materialligini to'g'ri topa olgan bo'lsa va qo'yilgan vazifa to'laqonli tugallangan bo'lsa, talabaning o'zlashtirish ko'rsatgichi **31 - 35 ball** oralig'ida baholanadi;

-talaba ishni to'g'ri joylashtirgan, umumiy tuslangan, tayanch nuqtalari to'g'ri topilgan bo'lsa, planlar to'g'ri topilgan bo'lsa, tasvirlanayotgan

buyum(natura)lar nisbatlarni to‘g‘ri aniqlagan bo‘lsa, talabaning o‘zlashtirish ko‘rsatgichi **25 - 30 ball** oralig‘ida baholanadi;

-talaba ishni to‘g‘ri joylashtirgan, tasvirlanayotgan buyum(natura)lar nisbatlarni to‘g‘ri aniqlagan bo‘lsa, soya-yorug‘ joylari ajratilib boshlangan bo‘lsa va qisman ranglangan bo‘lsa, talabaning o‘zlashtirish ko‘rsatgichi **21 - 24 ball** oralig‘ida baholanadi;

-talaba ishni to‘g‘ri joylashtira olmasa, ranglanmagan bo‘lsa, tayanch nuqtalari, planlar, tasvirlanayotgan buyum(natura)lar nisbatlari, tayanch nuqtalari kabi holatlar umuman topilmagan bo‘lsa **0-20 ball** oralig‘ida baholanadi; (31-35 ball - a’lo, 25-30 ball - yaxshi, 21-24 ball - qoniqarli, 0-20 ball - qoniqarsiz).

Geometrik va proyeksiyon chizmachilik fanidan talaba ishni A3 format qog‘oziga to‘g‘ri joylashtirgan bo‘lsa, chiziq turlari, o‘lcham qo‘yish qoidalari, mashtabga amal qilgan bo‘lsa, ikki proyeksiyani to‘g‘ri ko‘chirgan bo‘lsa va ular asosida uchinchi poyeksiyani to‘g‘ri topgan bo‘lsa. Kerakli qirqimni to‘g‘ri qo‘llay olsa, yaqqol tasvirni va umumiy ishni to‘liq tugallagan va to‘g‘ri bajargan bo‘lsa **28-30 ball** oralig‘ida baholanadi;

-talaba ishni A3 format qog‘oziga to‘g‘ri joylashtirgan bo‘lsa, chiziq turlari, o‘lcham qo‘yish qoidalari, mashtabga amal qilgan bo‘lsa, ikki proyeksiyani to‘g‘ri ko‘chirgan bo‘lsa va ular asosida uchinchi poyeksiyani to‘g‘ri topib, proyeksiyalariga kerakli qirqimni bera olsa, **21-27 ball** oralig‘ida baholanadi;

-talaba ishni A3 format qog‘oziga to‘g‘ri joylashtirgan bo‘lsa, chiziq turlari, mashtabga amal qilgan bo‘lsa, ikki proyeksiyani to‘g‘ri ko‘chirgan bo‘lsa va ular asosida uchinchi poyeksiyani to‘g‘ri topgan bo‘lsa, **18-20 ball** oralig‘ida baholanadi;

-talaba ishni A3 format qog‘oziga to‘g‘ri joylashtira olmagan bo‘lsa, chiziq turlari, o‘lcham qo‘yish qoidalari, mashtabga amal qilinmagan bo‘lsa, ikki proyeksiyani ko‘chirishda xatoliklarga yo‘l qo‘yilgan bo‘lsa, **0-18 ball** oralig‘ida baholanadi; (28-30 ball - a’lo, 21-27 ball - yaxshi, 18-20 ball - qoniqarli, 0-17 ball - qoniqarsiz).

ESLATMA: Yakuniy davlat attestatsiya jarayonida qo‘yilgan bahodan norozi bo‘lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi ballari e’lon qilingan kundan e’tiboran 24-soat ichida appelyatsiya komissiyasiga murojaat qilishga haqli. Yakuniy davlat attestatsiya komissiyasi va talaba o‘rtasida baholash ballari bo‘yicha yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolar maxsus appelyatsiya komissiyasi tomonidan ko‘rib chiqiladi hamda DAK raisi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi.